

Søknad

Søknadsnr.	2015-0192	Søknadsår	2015	Arkivsak
Støtteordning	Regionale utviklingsprosjekt Hordaland			
Prosjektnavn	Sunde Kyst- og Litteratursenter, Bergslagen.			

Kort beskrivelse

Me vil utvikla det gamle båtbyggeriet, Bergslagen, Sunde, slik at det blir ein tenleg og unik stad for formidling av kystkultur og litteratur frå Sunnhordland. I denne omgang blir det søkt om midlar til byggetrinn 1, opprusting av hovudhus. Sidan opprusting av heile hovudhuset vil bli for dyrt i høve til ein realistisk søknadssum, søker me om midlar til å rusta opp underetasjen som ligg i kaiplan, og loftsetasje/tak. Opprusting av hovudetasje vil koma inn i neste byggetrinn. (Sjå vedlegg)

Prosjektbeskrivelse

Sunde Kyst- og Litteratursenter, som vert kalla Bergslagen, skal dokumentera og formidla både den materielle kystkulturen og litteraturen, både "båtar og bøker", og vere ein læringsarena, eit levande museum og ein samlingsplass. Vi vil arbeida for å ta vare på og utvikla Bergslagen til eit levande kulturminne gjennom å etablere Sunde Kyst- og Litteratursenter som ein profesjonell institusjon, og slik leggje til rette for vidareføring, styrking og skaping av verdfull aktivitet.

Blandinga av kystkultur og regional litteratur er ein særeigen kombinasjon som vil gjera det mogeleg med nyskapande kulturformidling. Ein slik institusjon vil styrkja Husnes som regionalt senter. (Sjå vedlagt Sluttrapport frå forprosjektet)

Kontaktopplysninger

Funksjon	Navn	Adresse/poststed	Mobil
Søker / Prosjekteier	Sunde Kyst- og Litteratursenter Org.nr:986585125	Solbakken 9 5450 SUNDE I SUNNHORDLAND	48271862
Kontakt- person	Lars Amund Vaage	Vågsvegen 86 5450 SUNDE I SUNNHORDLAND	48271862
Prosjekt- leder	Kjell Magne Stråbø (styreleiar)	Sundsvegen 234 5450 SUNDE I SUNNHORDLAND	48020046

Mottatt offentlig støtte tidligere: Ja

Liv og lyst Hordaland 2014

Forprosjekt vart i 2012 støtta med 170000 av Hordaland fylkeskommune, Kulturavdelinga.

Forprosjektet også støtta økonomisk av Samarbeidsrådet for Sunnhordland.

Sluttrapport frå forprosjektet vedlagt.

Spesifikasjon

Bakgrunn

Strandstaden Sunde blei i Kulturminneåret 1997 kåra til kulturminne i Kvinnherad. Industrihistoria her er spesiell i landsmålestokk; det er truleg den første plassen i landet med hermetikkindustri, alt frå 1866 av. Staden voks fram med landbruk, fiske, handel, handverk og sjøfart, og busetjing rundt desse verksemdene. Sunde har også svært lenge vore eit senter for båtbygging, både av større og mindre båtar. Det tidlegare båtbyggjeriet Bergslagen som no skal nyttast til Sunde Kyst- og Litteratursenter, ligg sentralt plassert i Sunde sentrum.

Sunnhordlandslitteraturen er ein særeigen og sentral del av den norske litteraturen. Forfattaren Ragnvald Vaage budde og arbeidde på Sunde. Jens Tvedt er ein annan klassikar frå Kvinnherad. Jonas Lie er knytt til området gjennom at faren var sorenskrivar i Sunnhordland og budde på Husnes. Litteraturen i Sunnhordlandslitteraturen er rik og levande med mange gonger så høg forfattertettleik som andre stader i landet. Eit senter for Sunnhordlandslitteraturen har lege i korta lenge og me er godt i gang med å skapa dette senteret.

Litteratur og annan kystkultur bør markerast som viktige kjenneteikn - merkevarer - for sunnhordlandsregionen. Dette kan ha ringverkander, ikkje berre kulturelt, men også når det gjeld næringsutvikling/reiseliv.

Sunde har gjennom åra mista mange verksemdar. Eit fokus på Sunde gjennom å skapa eit levande kulturminne, vil kunna gi nytt liv til bygda. Husnes er eit ungt samfunn (utbygginga starta på 1960-talet) med få historiske bygningar. Ved å sjå etableringa av Sunde Kyst- og Litteratursenter som ein del av utviklinga av regionsenteret Husnes, vil ein kunne gjera staden meir attraktiv ved å tilføra historisk foranking og formidla kystkulturelle tradisjonar.

I 2010 kjøpte Kvinnherad kommune båtbyggjeriet Bergslagen. Føremålet med investeringa var å leggja eit kystkultursenter til denne staden. Det var klart at litteraturen i regionen skulle reknast som ein del av kystkulturen. Stiftinga Sunde Kyst- og Litteratursenter leiger anlegget av kommunen. Kommunen er representert i styret for stiftinga ved kultursjef Kristian Bringedal.

Ein viktg tanke for stiftinga har vore å starta med arrangement og aktivitet med det same, og ikkje venta til anlegget er ferdig opprusta. Dei siste åra har det vore skipa til mange kystkultur-aktivitetar, som kystkultur dagar og utstillingar, og det har vore mange godt besøkte litteraturarrangementet. Desse har vore utforma rundt forfattarar frå regionen, men med vitjingar frå mange av dei fremste forfattarane i landet. Såleis hadde me i februar 2015 eit stort arrangementet i høve Einar Øklands 75-årsdag. (Sjå vedlegg)

Dei siste 5 åra har det vore aktivitet ved senteret. Det har vore lagt ned ein stor dugnadsinnsats, elles hadde ikkje desse bygningane kunna brukast. Likevel er det er eit skrikande behov for opprusting som går langt utover mogeleg frivillig innsats. Senteret er framleis i startgropa og har vore det lenge. Ei løyving no ville løfta arbeidet vårt opp på eit nytt nivå. Dette vil gje mykje entusiasme i bygda og vil vera ei vitamininnsprøytning for vidare arbeid.

Sjølv om me ikkje skulle få heile søknadssummen, vil ein "god" sum vera viktig for oppslutnad om dugnads gjengen, viktig for støtta i lokalmiljøet, og for å få til vidare finansiering, og såleis ha ein igangsetjande effekt for å få til dette prosjektet som me brenn for.

Prosjekt mål

Sunde Kyst- og Litteratursenter, som vert kalla Bergslagen, skal dokumentera og formidla både den materielle kystkulturen og litteraturen, både “båtar og bøker”, og vera ein læringsarena, eit levande museum og ein samlingsplass i fleire tydingar av ordet. Me vil arbeida for å ta vare på og utvikla strandstaden Sunde gjennom å etablera Sunde Kyst- og Litteratursenter som ein profesjonell institusjon, og slik leggja til rette for vidareføring, styrking og skaping av verdfull lokal aktivitet.

For å få dette til, skal me reparera og opprusta eksisterande hovudhus, slipp og byggjehall. I hallen skal det etablerast ein funksjonell båtbyggjarverkstad og det skal også etter kvart lagast eit nybygg der litteraturen, bøkene, skal halda til. (For skisser sjå vedlagd Sluttrapport frå forprosjektet, s. 28-30) I denne søknadsrunden er det byggetrinn 1 av opprustinga av Bergslagen det dreier seg om. Dette går ut på å gjera verkstaden i 1. etasje om til forsamlingslokale/festsal/serveringsstad. I andre høgda blir det møterom, kontor og utstillingslokale, og i tredje høgda skal det leggjast tilrette for gjesterom. Det må elles bytast vindauge/setjast inn nye. Taket treng reparasjon og ein del etterisolering blir naudsynt.

Me vil utsetja opprusting av hovudetasje til neste byggetrinn for å koma ned på ein realistisk søknadssum. Dette gir god meining i eit brukarperspektiv. Denne etasjen er i bruk i dag og kan brukast vidare ei tid. Men å få innreia 1. etasje med festsal/forsamlingssal vil vera eit avgjerande løft for prosjektet. Det er stor trong for eit slikt lokale, det kjem til å bli mykje brukt, og det vil bli ein svært vakker stad.

Det er kjellaretasjen som er det viktigaste å få gjort i hovudhuset. Dersom det blir trangt om midlane, kan det vera mogeleg å venta med å utbetra også tak/loft.

Kalkylen som inngår i forprosjektet er noko lågare enn den nye frå JK arkitektur. Det er mogeleg at den nye kalkylen er noko høg.

Det skal takast miljøomsyn i all verksemd hos Sunde Kyst- og Litteratursenter. Me vil ta vare på mest mogeleg av dei eksisterande bygningane.

Forankring

Kvinnherad kommune er ein viktig samarbeidspartnar. Kommunen har kjøpt Bergslagen, og er også støttespelar i store og små saker og arrangementet. Sunde Kyst- og Litteratursenter er eit prioritert prosjekt for kommunen. (Sjå vedlagd uttale frå Kvinnherad kommune.)

Me samarbeider med Sunde grendalag, Kvinnherad kystlag og andre lokale lag og organisasjonar.

Samarbeid med Sunnhordland Museum er sentralt og me vil leggja vekt på å utvikla det vidare.

Fylkeskommunen og Samarbeidsrådet for Sunnhordland har løyvd midlar til forprosjektet.

Mange arrangement har vore støtta av Norsk kulturråd, Norsk forfattersentrum, Folkeakademiet i Hordaland, Forbundet Kysten og lokalt næringsliv, ikkje minst Hydro Husnes.

Det har vore halde møte med nabokommunane om tiltaket, og ein har registrert stor interesse. Til dømes kan Sunde Kyst- og Litteratursenter bli viktig for å ta vare på og dyrka arven etter Johannes Heggland og andre avdøde forfattarar.

Skuleverket blir viktige samarbeidspartnarar. Sunde skule har lenge lagt stor vekt på kystkultur.

Grunnskular i regionen vil ha nytte av tiltaket vårt. Ein vil også søkja samarbeid med Kvinnherad vidaregåande skule.

Det er planlagt samarbeid med Høgskulen Stord/Haugesund om forskning og litteraturformidling.

I norsk litteraturmiljø er det stor interesse for tiltaket fordi det representerer noko nytt og annleis innan kuturformidling.

Einskildpersonar har støtta oss økonomisk og det har vore lagt ned ein stor dugnadsinnsats.

Det er ingen reguleringsplan i området, og løyva som trengst blir derfor handsama som dispensasjonar. Me har grunn til å tru at det ikkje vil vera problem med å få dei naudsynte løyva.

Prosjektorganisering

Sunde Kyst og Litteratursenter har eit styre på 5. Kjell Magne Stråbø er styrleiar. Kristian Bringedal er kommunens representant.

For utvikling av bygningar, kalkylar, teikningar framdriftsplanar, har me engasjert JK arkitdektur, Stord. Sunnhordland Museum har rådd oss til å bruka dette firmaet fordi dei har røynsle med kystarkitektur og å opprusta gamle bygningar. JK arkitektur er svært interesserte i å arbeida vidare med prosjektet. Bygg- og anleggslinja ved Kvinnherad vidaregåande kjem til å delta i arbeidet. Mykje av arbeidet vil bli gjort på dugnad. I dugnadsgjengen har me fleire handverkarar med mykje kunnskap om bygningsfag og kystkultur.

Samarbeidspartnere

Når det gjeld kystkulturell kompetanse samarbeider me tett med ressurspersonar i nærmiljøet, slik som tildegare båtbyggjar Einar Tveit. I Kvinnherad kystlag finst det stor kompetanse i båtbygging og andre handverkstradisjonar.

Me har svært god litteraturkompetanse i regionen. Mange av forfattarane har vore brukte som opplesarar og føredragshaldarar. Ein god del av dei, slik som Anne Karin Fonneland, Hanne Bramness, Solfrid Sivertsen, Per Olav Kaldestad, Einar Økland, Lars Amund Vaage, har vore aktive i planegging, arrangement og formidling.

Det vil vera naturleg å samarbeide med Forbundet Kysten, Norsk Hermetikkmuseum i Stavanger, Sjøfartsmuseet i Bergen og Hardanger Fartøyvernssenter. Det same gjeld Kvinnherad bibliotek, Sunnhordland museum, Fylkeskonservator, og andre kystkultursenter i nærleiken, og kultursenter som Cabuso. Me vil også samarbeida med Nynorsk kultursentrum, Ivar Aasen-senteret, Hauge-senteret i Ulvik, som òg er ein del av Nynorsk kultursentrum, Litteratursymposiet i Odda, Litteraturhuset i Bergen og andre litteraturmuseum gjennom Litteraturnettverket. Me vil utvikla vidare samarbeidet med Høgskolen Stord/Haugesund. Me ser for oss kontakt med dei få tilsvarende sentra i andre land som t.d. Scarborough Maritime Heritage Center i Nord-England. Me vil halda fram med å samarbeide med Kvinnherad kulturfestival og få på plass eit varig og nært samarbeid med barnelitteraturfestivalen Falturiltu på Stord som vil leggja nokre av sine programpostar til Bergslagen. Me vil òg leggja vekt på samarbeid med det lokale næringslivet, og dra fleire verksemder med. Både Sparebanken 1, Sparebanken Vest og HMR Service Partner og Alsaker fjordbruk har vore med og støtta arrangement,

Me har inne søknad hos Gjensidigestiftelsen og Kvinnheradstiftinga om søknad til utbetring av kai. Me vil søkja om kommunalt byggetilskot og Spelemidlar til regionane kulturbygg. I framtida vil me søkja om midlar til verdiskapingsprosjekt hos riksantikvaren. Kulturminnefondet gir støtte til å ta vare på ikkje freda bygningar. Me vil søkja Rom for kunst hos Norsk kulturtråd. Og me vil søkja tilskot frå Kulturdepartementet.

Aktivitetar

Hovudbygningen ved Bergslagen, med verkstad og tidlegare bustad, skal gjennomgå oppgradering, ombygging og oppussing.

Bygningen, slik han er i dag, må i vår karakteriserast som eit provisorium.

Målet er å gjera bygningen tidsmessig og teneleg for arrangement og aktivitetar rundt kystkultur og litteratur.

Opprustinga skal gjerast slik at Bergslagen skal behalda sjela si.

Bergslagen er ein smålåten og upåfallande vervaplass. Me vil at det skal vera slik vidare også. Dette korresponderer godt med viktige trekk ved litteraturen i området. Bygdediktaren Ragnvald Vaage var like mykje bonde som forfattar, iallfall slik såg han det sjølv. At det er noko stort ved det smålåtene er ein viktig del av tradisjonen vår. Me vil at bygningane ved Bergslagen framleis skal reflektera dette

Målgrupper

Målgrupper for Sunde Kyst- og Litteratursenter:

Barnehage og grunnskule

Vidaregåande skule

Barnefamiljar

Pensjonistar

Litteraturinteresserte

Handverkarar

Historisk interesserte

Båtfolk

Turistar

Studentar

Det vil bli laga undervisningsopplegg for skuleverket på ulike nivå. Skuleklassar skal kunna koma og få innblikk i kystkultur, litteratur og historie.

Skuleborn kan få undervisning i tradisjonelle handverk og husflid, og kan sjølve få øving i slikt.

Bergslagen skal framleis vera eit operativt båtbyggjeri. Det skal byggjast mindre båtar, og ein skal kunna utføra reparasjonar.

Det skal lagast litteraturarrangement som opplesingar, skrivekurs og utstillingar.

Det skal føreliggja litteratur og sekundærlitteratur slik at folk kan koma og bli orienterte om litteraturen i regionen.

Det framandkulturelle har alltid vore ein viktig del av kystkulturen. No er dette meir aktuelt enn nokon gong. Me vil søkja å trekkja nye landsmenn med i arbeid og aktivitetar.

Resultat

Resultatet av opprustinga av hovudhuset er at me får ein tenleg og tiltalende stad for arrangement og aktivitetar.

Effekter

Måloppnåing og resultatstyring er ikkje så enklet å forholde seg til ved eit kulturtiltak som dette.

På eitt plan er det vanskelegaste å finansiera den naudsynte oppgraderinga av anlegget.

På eit anna plan er me avhengige av lokal kompetanse og entusiasme for å skapa eit levande miljø som kan bera fram rike og inspirerande arrangement og tiltak.

Til no har arrangementa i Bergslagen vore godt besøkte og har skapt mykje entusiasme.

Arrangementa våre er godt etablerte og kjende i regionen. Me vonar at det skal kunna halda fram slik.

I "Regional plan for attraktive senter" frå 2014 står det: "Sentera skal utformast slik at dei er attraktive å vere, bu og drive næring i". Vidare skal sentera "byggja på stadens historie, særpreg og landskapstrekk". Me trur me kan gi eit viktig bidrag til å gjera Husnesområdet meir attraktivt.

Kulturtilbod er ein viktig trivselsfaktor. Og me synest det er sterk trong for å styrkja historiske og tradisjonelle innslag ved Husnes som regionalt senter.

Tids- og kostnadsplan

Tidsplan

Kostnadsplan

Tittel	2015	2016	2017	2018	2019	SUM
Loftetasje/tak		880 000				880 000
Underetasje, kaiplan	4 160 000					4 160 000
Sum kostnad	4 160 000	880 000				5 040 000

Finansieringsplan

Tittel	2015	2016	2017	2018	2019	SUM
Dugnad	500 000	1 000 000				1 500 000
Eigne midlar		540 000				540 000
Regionale utviklingsprosjekt Hordaland	3 000 000					3 000 000
Sum finansiering	3 500 000	1 540 000				5 040 000

Geografi

1224-Kvinnherad

Vedleggsliste

Dokumentnavn	Filstørrelse	Dato
Byggetrinn 1.pdf	1 742 166	30.09.2015
Einar Økland program.pdf	769 432	27.09.2015
Framdriftsplan av 27.09.15 A3.pdf	17 395	30.09.2015
Kalkyle jk, 27.09.15 A3.pdf	17 298	30.09.2015
Sluttrapport Sunde kyst- og litteratursenter.pdf	7 083 299	27.09.2015
Uttale fra° Kvinnherad kommune, kultursjefen.pdf	26 868	01.10.2015